

ساوانین خرقان بخشی نین بندا میرکندیدن
بیرینجی درجه لی عدلیه وکیلی علی کمالی
=====

فقیر

تازه دیل آچان اوشاق، اموز- اموزونه سفوینیر، آناسی ده، اونون دیل دوداقیندان امپر و اوز گوزونو یالار، اما دیلیم لال اگر بیراثل ایچینده، بیر گوزهل اوغلان ویا بیر کیچیک قیزکی، گلیشی- گشدیشی و یفریشی ده چوخ- چوخ یاغشی ودیل- دوداقینین اعفاسی ده اموزیشر- ینده اولاولی دسه- دانیشیقی اولما یا وقورخودان دیلی بنده گفتمیش پلتیک یا لال اولاغم و غصه اوجوانین آتا- آناسینی بوزور و اثل- طایفاسینی حسرته سالیر، و حالدا اگر بیرسی مشلولوق وشره کی، او قیزین ویا اوغلانین اتفاقاً دیلی آچیلیب وبولبول تکین اوتور، گوره- سن او اثل- طایفا ایچینده قیامت قوپار و او یفتگی دیله گلن اوشاقین دده- نه نه سی سفوینمکدن، گویده- یفرده دورما زلار.

سیا دوهون "تاکستان"، قزوین، آوج، آبگرم، بوئین زهرا، کرج، شهریار، تهران اطرافی، ورامین، همدان، تفرش، آشتیان، اراک، قم و ساوا تورک لری او پلتیک، گویچک قیزلار ویا گوزهل اوغلانلار دیلار کی، بیر معجزه ویا بیر دیسکینمه ویا بیر جراحی عملی نن دیل لری آچیلیب، بو معجزه ایران قهرمان خلق لری نین انقلابی و ایران خلق لری نی بوغان طاغوت رژیمینن آست- اوست اشدیلمه سی ایدی.

ایندی او، یفتگی دیله گلن ودیل آچان جوانلار، نه شیرین- شیرین دانیشیب اموز لری نی اموز آنالاری آذربایجان و اقللری، یعنی دونیا نین تورک لرینه حتی، ازیل دیل لرده.

عزیز " وارلیق " مجله سی، او جراحین کومکچیی مقامینده دیرکی، عملی جراحیدن صورتا بو اوشاقین دیلینی داهادا مافلاشدیریب و دوز تورکی دانیشماقی امرکه دیر.

بوایل وارلیقین ایکینجی مایی سیندا "تلیم خان"، دوردونجی مایی- سیندا " اکبر رزاقی " و بشینجی مایی سیندا "تورکمن محمود" ساوا محالی- نین اوچ بویوک شاعری معرفی اولدولار، بومایی داقیر میزین لی "فقیر" یندن آشنا اولاجاقیک.

ساوانین بیر بؤیوک بخشی مزلقان دیرکی، او، اؤزوده مزلقان چایی، رنق چای، بیات و کوهپایه منطقه لریندن تشکیل اولوب بوگون مزلقانین بیات کندلریندن عزیز اوخوجولارا بیرتحفه واریمیز. مزلقاندا، قوجا مان داغلار اتکینده اولان و دوزلره باخان کندلره "کوهپایه کندلری، دئیرلر. "قیرمیزین" مزلقانین بیات کندلریندن دیر و اوبخشین شمال سمتی نین، گون باتان طرفینده و خرقان داغلاری نین و کوهپایه، قوپا یا "نین گون باتان کندلری نین "شجره، حصا رچائی و حریقان" گونئینده قرار توتوب و تورپاقی قیرمیزی اولماقا گؤره آدینی "قیرمیزین" قویوبلار.

ساوا محالیندا، تورک مدنیت آقا جی نین بؤیوک بوداقلاری وار دیر و بو دلیل دیرکی، بو آقا جین ریشه لری چوخ درین و محکم دیر.

بو منطقه ده قاجاریه عهدینده یاشایان شاعرلردن تلیم خان و تور-کمن محمودی تانیتدیرمیشیک و فقیردن سئوای "قدسی"، "صانعی"، "الماس" "رضاعلی"، "خاکی"، "آثم" و "حسن علا" نی ده تانیتدیرا جاقیک. اهمیتلی سؤز بودورکی، ساوانین تورک شاعرلری هامی اؤلچولرده و مختلف بیچیم لرده درین معنالی و گؤزه ل شعرلر دئیبلر. "فقیر" سؤزلرینی قصیده، داستان، طنز، ساتیریک و بعضا ده مذهبی شکلینده و محتوا سینده دئیپ. ثعلبیه (تولکی) منظومه سین دئین شاعر "محمد باقر خلخالی" و "فقیر" سبکی بیر- بیرینه چوخ یاخین دیر. "فقیر" ده او عصرده یاشاییب اما، نظره بئله گلیرکی "فقیر" خلخالی دن تئزراق وفات ائدیپ و اونسون بؤیوک معاصر ایمیش.

تخلصی "فقیر" اولان "فتح الله بیگ" محمد جعفر بیگ اوغلو ایدی. اودا غلامعلی بیگ اوغلو و بو خانواده نین بیز تانییان ان بؤیوک با باسی "ثانی" خان آدیندا بیر شخص ایمیش.

فقیرین اوغلو "موسی جعفری" دولت قوللو قچوسو و جهرم شهرینه منتقل اولوب و اورادا منور خانیم آدلی بیر خاتین لا ائوله نیبکی، اولاردان، ایکی اوغلان: بیر "آقای هوشنگ جعفری" و بیر "آقای جعفر جعفری" دونیا یه کلیپ. اولکی خلبان وایندی متقاعد اولوب و جعفر آقا معلم دیر. موسی نین بیر خاتینی ده مرصع خانیم آدیندا و قیرمیزین لی ایمیشکی، اوندان بیر قیز کلثوم خانیم آدینا متولد اولوب و تهراندا زندگان - لیق ائدیر.

فتح الله بیگ قیرمیزینده بیر محکم عمارت سالدیریب کی، هله ده دو -
رور، واما فقیرین شعر "بیت" لری اوزی تیکن اوتورمالی بیتیندن داها
محکم راق دیر و آلاه ایسته سه دونیا وار جک قالاجا قدیر .

فقیرین کامل شرح حالی وسوزلری جهرمه مسافرت ائندن صونرا
یا زیلاجاق وبو مطلبی یا زان وقتده فقیردن "طوطی و قارقا" منظومه سی
کی، اورادا : "باشماق تیکن"، "شیخ و مرید"، "حماچی و مشتری"، "سئو
- لچه گی" داستانی ده گلیب وها بئله "ملالار"، "آروادلار شری"، "زمانه"
"قلندر" و "امام رضا" یه راجع شعرلری اله گلیب .

فقیرین سوزونون بیشمیشلیگی و اوزونون شعر یا زما قدا تسلطی نشان
وثریرکی، اونون سوزلری وسوزلرینین مضمونلاری چوخ - چوخوموش .
قیرمیزین قوجا لارینین دئدیگ لرینه اساسا فقیر ۸۰-۷۰ ایمل
بوندان قابق رحمته گئدیپ دیر .

ایندی ده "فقیر" ین زمانه یه راجع اولان شعرلریندن بیرنجه بیتینی
قراشت بویورون : " زمانه "

بلی بو سوزلره نسبت آچیلما ییدی دهانی

بیر یسی نین کی، دئییه، اومنه اولان دده هانی؟
دده نی یا ده سالان کیمدی بوفنا ده بوفندی؟

سالیبدی یا ده آل آلسون بوفندیله بوفنانی
بیلین بلی بو فنا چوخلاری یییبیدی یئرینده

نه بیرجه یا دائله یین وار نه بیرجه یا ده سالانی
دوشونگون، باشا دوش من کیمی دوشون داشا وثرمه

دئمه همیشه قالیر منده قوت بو جوانی
بلی مثلدی دئیر لرکی، اولمه سن ده قوجا لالان

صحیحیمیش، یوخوموش، بو سوزون خلاقی، یا لانی
قوجا لمیشام من اوزومده دئییم قوجا لما میشم من

دئیرله، سن ده نه دئیر سن، بو علت و بو علانی؟
بئله کی، من گورورم، وار نه حسن بو قوجا لیقدا؟

تهپیک لر آستا قالیر، بوزمانه نین قوجا لانی
زمانه، شومدور، ازبس کی، شوم سردی بو آدام

نه قیز، آنانی تانیر، نه اوغول آتادن اوتانی

چۆرەك يا پاندا ،كولانى كۆپك قاباغىنە سالما
 منىم قاباقيمە سال سن كول اوزلوكوللو كولانى
 ايگىرمى سىن بئىلە سال سن زووالانى چرك اولسون
 دىنە ،دوراويانا ،من اولوم ائوزوم ساليم زووالانى
 نىجە بويىئرقا راقاندىركىشى ،دېشى ^{ايشى} بىردير
 بويىئردە وئجەگلىر آدمىن هر ايش باشارانى
 "فقير" بسى دانيشدين مگر سىن خبرىن يوخ ؟

بودورقرار ،دانيشان كس گرەك سووارا دانانى
 "فقير" ين "شيخ و مريد" طنز شعرى دەكى ،"طوطى نن - قارقا "
 منظومە سىندن گۆتورولوب جالبدير :
 " شيخ و مريد "

بىرشيخ وبىر مريدگىچن روزگاردا * عزم ائىلە يىب سياحت بازارە گىتدىلر
 اول دمە گۆردو شيخ ،جوان كباب پز
 بىرنىچە سئىرچە سىخە چكىبدير ،كباب ائديىر
 بىر شاھى وئردى بىردانە آلدى ،يئدى ،دئدى :
 چوخ ياخشى زاددى ،بىرداندا ،وئرگوروم پسر
 دئدى كبابچى بئىلە دگىل سئىرچە نىن بىرى
 صناردىر ،اذىتى واردىر سەن —————
 كج خلق اولوب بو سۆزدە بلى شيخنا دئدى :
 پرا ! پرا ! اوسئىرچە لرھامى بىردن چىخاردى پر
 اوچدو .جميع اهل تردد ز خاص و عام
 اول شيخدن او كشف كراماتى گۆردولر
 اونلار كى ،چاتمادى ائوزو شيخىن اياقنىنە
 دالدان دوروب سلامىنە يكسر تۆكولدولر
 باخدى او خلقە سىخدى بىراخدى جناب شيخ
 بىر گوزبە بروز شر خيز و بد اشــــر
 نفرت ائدىب بويىئردە تاما داغىلدىلار
 هر كىم گئدىب ائوينە قالىب بىرنىچە نفر
 ائدى خطاب آدمىنە گل گئدەك بەبم
 "بىر پىرىنن گلن ،بالا بىر زرىنن گئدر"

"فقير" يىن جوشغون ويوگوروك طبعيندن بهره تارماقا ، اونون تئز-
ليگده چاپ اولان تارينه منتظر اوللوق وسوزوموزون آخرينده اونون
" شرالنساء " شعريني اوخوروك :

"شرالنساء - آروادلار شري"

بلى بوفقيرى توتوب چوخ كسالت * كى، وار بو كسالتده آرتيىق پيسجالت
توتان يوخاليمدن ولى چوخ چوخالدين * الين ساق اولاساقيا قيل حمسايت
كى سن مئى گتيرسن ايجيم هاپياپى * بو بى حالت ايله تاپيم كئيف و حالي
يازيم بيركتابت بتركيب توركى * بعنوان لاشك و شرح شكايت
بو مكتوب معيوب شرالنساءدن * قيليم شور اثبات شر و شرارت
شعورى اولانلار دئسين لر بو شاعر * قيليبدير حكيمانه فى الحق روايت
نچه بيرزمان بيرنچه شخص عارف * اوتورموشدو مجلسده حين ضيافت
يشتيب حين سوزگپ ده سوز بومقامه * آچيلدى كى، عورت سوزونه روايت
گورن واردى بيركىمه آموز عورتيندن * اولاحتمالا كمال رضايت
ببرى عرض قيلدى بومطلب بيزيمچين * مشخ اولورا يسته سن گر بساعت
راضى عورتيندن اولانلار اوتورسون * اولان ناراضى ائيله سين راست قامت
بوسوزده هامى قالخدى قيلدى قدين^{ست}را * ولى بيرنفر اكله شيب استراحت
دئيلدى او شخصه كى، سن عورتيندن * يقين چوخ راضى سن گوروب سن صداقت ؟
دئدى بير صداقت منيم عورتيمنده * اولورها دئيم سق قليمه لياقت
كويگين قىزى بيركوسو سولديزيمدن * ووروبدور بئله آغريرى بى نهايت
دورا بيلمه ديم من اياق اوسته الان
اوتورماق منه باعث اولدو خجالت